

**ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

BÙI VIỆT PHÚ (CB) – TRẦN XUÂN BÁCH

**GIÁO TRÌNH
QUẢN LÝ GIÁO DỤC MẦM NON**

Đà Nẵng, 2021

LỜI NÓI ĐẦU

Với quan điểm “chăm lo phát triển giáo dục mầm non là trách nhiệm chung của các cấp chính quyền, của mỗi ngành, mỗi gia đình và toàn xã hội dưới sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước”, việc mở rộng, phát triển trường, lớp mẫu giáo, nhà trẻ và nâng cao chất lượng giáo dục mầm non trong những năm gần đây đã trở thành mối quan tâm đặc biệt của mọi cấp, ngành, địa phương, các nhà giáo và các bậc phụ huynh. Cùng với sự phát triển của xã hội hiện đại, nhu cầu trang bị kiến thức, kỹ năng quản lý giáo dục mầm non, trước hết cho đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý trường mầm non ngày càng trở nên bức thiết.

Nhằm đáp ứng nhu cầu đào tạo giáo viên, thực hiện đổi mới giáo dục mầm non, đáp ứng chương trình của Bộ Giáo dục và Đào tạo, chúng tôi biên soạn giáo trình “*Quản lý giáo dục mầm non*”. Giáo trình dành cho sinh viên hệ đại học ngành Giáo dục Mầm non; đồng thời làm tài liệu tham khảo cho học viên các khóa bồi dưỡng giáo viên mầm non và cán bộ quản lý trường mầm non.

Giáo trình này cung cấp cho người học những hiểu biết chung, quản lý giáo dục, quản lý ngành học, quản lý trường mầm non, về vai trò, tầm quan trọng của giáo viên mầm non trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Giáo trình gồm có 04 chương: Chương 1 – Những vấn đề chung về quản lý giáo dục mầm non; Chương 2 – Quản lý trường mầm non; Chương 3 – Giáo viên mầm non và công tác quản lý nhóm lớp ở trường mầm non; Chương 4 - Kiểm định chất lượng giáo dục trường mầm non.

Trong quá trình biên soạn, chúng tôi có tham khảo và sử dụng tư liệu từ các giáo trình về quản lý giáo dục và giáo dục học mầm non hiện đang lưu hành và một số công trình nghiên cứu của các nhà khoa học, các tư liệu trong, ngoài nước về lĩnh vực quản lý chất lượng giáo dục. Chúng tôi bày tỏ lòng cảm ơn đối với các tác giả các cuốn sách, giáo trình và tư liệu nghiên cứu nêu trên. Đồng thời, trân trọng sự giúp đỡ của các nhà giáo, đồng nghiệp ở Khoa Tâm lý – Giáo dục, Ban Giám hiệu Trường Đại học Sư phạm, Đại học Đà Nẵng đã tham gia góp ý kiến cho việc biên soạn giáo trình này.

Mặc dù chúng tôi đã cố gắng, nhưng giáo trình chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong nhận được sự thông cảm và đóng góp ý kiến từ các nhà giáo, sinh viên và bạn đọc để cuốn sách được hoàn thiện hơn.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về địa chỉ: TS. Bùi Việt Phú – Trường Đại học Sư phạm – Đại học Đà Nẵng, Email: bvphu@ued.udn.vn.

Trân trọng.

Chủ biên

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
MỤC LỤC.....	3
BẢNG KÝ HIỆU VIẾT TẮT	6
CHƯƠNG 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ QUẢN LÝ GIÁO DỤC MẦM NON	7
1.1. Lý luận về quản lý giáo dục	7
1.1.1. Khái niệm quản lý.....	7
1.1.2. Quản lý giáo dục.....	9
1.1.3. Chức năng quản lý giáo dục	10
1.1.4. Nguyên tắc quản lý giáo dục	11
1.1.5. Phương pháp quản lý giáo dục	19
1.1.6. Đặc điểm của quản lý giáo dục.....	20
1.2. Quản lý giáo dục mầm non	22
1.2.1. Mục tiêu quản lý giáo dục mầm non	22
1.2.2. Hệ thống quản lý trong giáo dục mầm non	22
1.2.3. Phân cấp quản lý Nhà nước	23
1.2.4. Chính sách phát triển giáo dục mầm non	23
HƯỚNG DẪN THẢO LUẬN, ÔN TẬP CHƯƠNG 1	30
CHƯƠNG 2. QUẢN LÝ TRƯỜNG MẦM NON.....	31
2.1. Giáo dục mầm non trong hệ thống giáo dục quốc dân.....	31
2.1.1. Vị trí, vai trò và mục tiêu của giáo dục mầm non	31
2.1.2. Tính chất của trường mầm non.....	31
2.1.3. Nhiệm vụ và quyền hạn của trường mầm non.....	31
2.1.4. Chương trình giáo dục mầm non	32
2.1.5. Yêu cầu về nội dung, phương pháp giáo dục mầm non	33
2.1.6. Cơ sở giáo dục mầm non	34
2.1.7. Nhóm trẻ, lớp mẫu giáo	34
2.2. Tổ chức bộ máy trường mầm non.....	35
2.2.1. Lãnh đạo và quản lý.....	35
2.2.2. Tổ chuyên môn	36
2.2.3. Tổ văn phòng.....	37
2.2.4. Các hội đồng và tổ chức tư vấn	37

2.2.5. Các tổ chức phối hợp	43
2.3. Hiệu trưởng trường mầm non và công tác quản lý nhà trường	43
2.3.1. Vai trò, nhiệm vụ, quyền hạn của Hiệu trưởng trường mầm non.....	43
2.3.2. Công tác quản lý của Hiệu trưởng trường mầm non	44
2.4. Quản lý hành chính trường mầm non.....	57
2.4.1. Tổ chức công tác văn thư.....	57
2.4.2. Công tác lập hồ sơ, sổ sách.....	58
2.4.3. Công tác lưu trữ	60
2.4.4. Một số biện pháp chỉ đạo công tác quản lý hành chính.....	60
HƯỚNG DẪN THẢO LUẬN, ÔN TẬP CHƯƠNG 2.....	61
CHƯƠNG 3. GIÁO VIÊN MẦM NON VỚI CÔNG TÁC QUẢN LÝ	
NHÓM LỚP Ở TRƯỜNG MẦM NON	62
3.1. Những vấn đề đổi mới giáo dục mầm non hiện nay	62
3.1.1. Đổi mới hình thức tổ chức hoạt động giáo dục trẻ trong các trường mầm non.....	62
3.1.2. Đổi mới chương trình và hướng dẫn thực hiện.....	62
3.2. Đặc thù lao động sư phạm của giáo viên mầm non	63
3.3. Yêu cầu đối với giáo viên mầm non trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay	65
3.3.1. Yêu cầu về phẩm chất.....	66
3.3.2. Yêu cầu về chuyên môn, nghiệp vụ.....	67
3.3.3. Xây dựng môi trường giáo dục.....	72
3.3.4. Phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng.....	72
3.3.5. Sử dụng ngoại ngữ (hoặc tiếng dân tộc), ứng dụng công nghệ thông tin, thể hiện khả năng nghệ thuật trong hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ em	73
3.4. Công tác quản lý nhóm, lớp của giáo viên mầm non.....	74
3.4.1. Vai trò, nhiệm vụ, quyền hạn của giáo viên mầm non	74
3.4.2. Công tác quản lý nhóm lớp của giáo viên mầm non	75
HƯỚNG DẪN THẢO LUẬN, ÔN TẬP CHƯƠNG 3.....	84
CHƯƠNG 4. KIỂM ĐỊNH CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC TRƯỜNG MẦM	
NON	85
4.1. Những vấn đề chung về kiểm định chất lượng giáo dục.....	85
4.1.1. Quan niệm về chất lượng giáo dục	85

4.1.2. Quản lý chất lượng giáo dục.....	87
4.2. Kiểm định chất lượng giáo dục mầm non.....	89
4.2.1. Ý nghĩa của kiểm định chất lượng giáo dục trường mầm non	89
4.2.2. Quy trình, chu kỳ, điều kiện và các cấp độ kiểm định chất lượng giáo dục trường mầm non	90
4.2.3. Tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục trường mầm non	91
4.3. Tự đánh giá trường mầm non.....	91
4.3.1. Quy trình tự đánh giá.....	92
4.3.2. Hội đồng tự đánh giá	92
4.3.3. Nhiệm vụ và quyền hạn của hội đồng tự đánh giá	93
4.4. Đánh giá ngoài trường mầm non.....	100
4.4.1. Mục đích đánh giá ngoài trường mầm non.....	100
4.4.2. Quy trình đánh giá ngoài trường mầm non	100
4.4.3. Nhiệm vụ của đoàn đánh giá ngoài	105
4.4.4. Một số lưu ý khi thực hiện đánh giá ngoài trường mầm non	105
4.5. Công nhận và cấp giấy chứng nhận trường đạt kiểm định chất lượng giáo dục	108
4.5.1. Công nhận trường đạt kiểm định chất lượng giáo dục	108
4.5.2. Cấp Chứng nhận chất lượng giáo dục và công bố kết quả kiểm định chất lượng giáo dục	109
4.5.3. Thu hồi Chứng nhận trường đạt kiểm định chất lượng giáo dục	109
4.6. Công nhận và cấp bằng công nhận trường mầm non đạt chuẩn quốc gia.....	110
4.6.1. Công nhận trường mầm non đạt chuẩn quốc gia.....	110
4.6.2. Cấp Bằng công nhận trường mầm non đạt chuẩn quốc gia.....	110
4.6.3. Thu hồi Bằng công nhận trường mầm non đạt chuẩn quốc gia.....	110
TÀI LIỆU THAM KHẢO	112

BẢNG KÝ HIỆU VIẾT TẮT

Ký hiệu viết tắt	Nội dung đầy đủ
CBQL	Cán bộ quản lý
CS-GD	Chăm sóc – giáo dục
CSVC	Cơ sở vật chất
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GD	Giáo dục
GV	Giáo viên
GDMN	Giáo dục mầm non
HS	Học sinh
KN	Kỹ năng
MN	Mầm non
NXB	Nhà xuất bản
TT	Thông tư
TQM	Total Quality Management
XHCN	Xã hội chủ nghĩa